

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	40494
Nom	Processos i contextos educatius
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	8.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	Facultat de Magisteri	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	2 - Processos i contextos educatius	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
APARISI ROMERO, JOAN ANTONI	100 - Didàctica i Organització Escolar
PEREZ PEREZ, CRUZ	335 - Teoria de l'Educació

RESUM

Com disciplina acadèmica, la matèria Processos i Contextos Educatius s'incardina en el mòdul genèric del currículum del Màster Universitari en Professor/a de Educació Secundària, juntament amb les matèries Aprenentatge i Desenvolupament de la Personalitat, i Societat, Família i Educació.

Aquesta matèria constituïx un àmbit formatiu d'especial rellevància per al perfil professional del professorat perquè proporciona a l'estudiant formació imprescindible per a la seva intervenció en el procés educatiu en les etapes que li concerneixen.

S'aborda en ella l'estudi del sistema educatiu espanyol i de la seva evolució i normativa reguladora, així com l'anàlisi de l'organització dels centres en els quals el futur professor/a que es forma ha d'ocupar la seva labor. S'afronta, també, l'estudi de l'educació com concepte complex i del procés educatiu incloent els subprocessos que ho integren, entre els quals els processos de comunicació i interacció són fonamentals. S'estudia, així mateix, la teoria del currículum en els seus elements bàsics, entre els components dels quals cobren especial rellevància els mètodes, els recursos didàctics i els materials curriculars. S'analitza també la professió docent i el desenvolupament professional del professorat. S'afronten, de la mateixa manera, àmbits d'actuació professional tradicionals, com la tutoria i l'orientació, i altres que han anat cobrant creixent interès i actualitat, com l'atenció a la diversitat, la mediació escolar,

la convivència i la prevenció i resolució de conflictes, sense oblidar la referència a l'educació intercultural. També s'inclou un tema rellevant com és l'educació per a la ciutadania i el desenvolupament de les comunitats d'aprenentatge.

Al costat de les altres matèries que configuren el mòdul genèric i el mòdul específic, pretén proporcionar al futur professor/a la formació necessària perquè aquest sigui capaç d'analitzar críticament la realitat educativa que ha d'exercir la seva labor, de resoldre problemes en un entorn complex i canviant i d'intervenir en el context educatiu que li competeix, com professional reflexiu i eficaç.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

2024 - M.U. Prof.Educa.Secu

- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada.
- Concretar el currículum que es vaja a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva d'aquest; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat de l'alumnat.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Conèixer els processos d'interacció i de comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.

- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estiga situat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.
- Conèixer la normativa i l'organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat amb aplicació als centres d'ensenyament.
- Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seua situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social de cada època.
- Informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels fills.
- Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls que tinguen encomanats.
- Dominar estratègies i procediments d'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat, així com de l'avaluació dels processos d'ensenyament.
- Conèixer els procediments de tutoria de l'alumnat, direcció i orientació del seu aprenentatge i suport en el seu procés educatiu.
- Conèixer les estratègies i els programes generals d'orientació educativa, acadèmica i professional de l'alumnat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Treballar en equip i amb equips, i desenvolupar actituds de participació i de col·laboració com a membre actiu de la comunitat educativa.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la recerca educativa.
- Comunicar-se de manera efectiva tant de manera verbal com no verbal.
- Fer un ús eficaç i integrat de les tecnologies de la informació i de la comunicació.

1) Adquirir la capacitat d'aplicar els coneixements adquirits per a resoldre problemes en el context d'ensenyament-aprenentatge.

2) Desenvolupar les habilitats i capacitats d'anàlisi i de síntesis i de reflexió crítica entorn de les diferents realitats educatives.

- 3) Millorar les pròpies estratègies d'aprenentatge, posant especial èmfasi en l'aprenentatge autònom i significatiu.
- 4) Desenvolupar actituds i habilitats per a l'aprenentatge cooperatiu.
- 5) Manejar adequadament habilitats comunicatives
- 6) Conèixer i analitzar el sistema educatiu espanyol i la seva evolució històrica, així com les lleis que ho sustenten.
- 7) Conèixer l'estructura organitzativa i el funcionament dels centres educatius i les implicacions per al professorat.
- 8) Adquirir una visió integradora i comprensiva del procés educatiu i dels seus diversos components.
- 9) Conèixer i manejar els elements substantius del disseny i desenvolupament curricular.
- 10) Adquirir el sentit de la professionalitat docent amb especial èmfasi en els models de formació i vinculació amb la societat
- 11) Adquirir els coneixements i habilitats necessaris per a exercir la tutoria i orientació de l'alumnat per a afrontar el tractament de la diversitat.
- 12) Conèixer i manejar estratègies per a fomentar la convivència i per a afrontar la resolució de conflictes.
- 13) Adquirir els coneixements i habilitats necessaris per a desenvolupar la competència cívica en l'alumnat.
- 14) Conèixer i aprendre sobre el desenvolupament de comunitats d'aprenentatge.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El sistema educatiu espanyol.

Evolució i configuració històrica de l'Educació Secundària. El marc jurídic. Principis constitucionals. Les lleis orgàniques de la democràcia reguladores del sistema.

2. L'organització dels IES.

L'organització educativa: anàlisi teòrica i pràctic de l'organització dels IES. Desenvolupament organitzatiu dels Centres segons nivells i etapes. Direcció, Gestió de Centres i òrgans col·legiats.

3. El procés educatiu.

L'educació. Concepte i característiques. L'educació com procés. Teoria dels processos educatius. Processos de comunicació i interacció educativa i emocional en actituds i en valors.

4. El currículum en Educació Secundària.

5. La professió docent.

Característiques de la professió docent. Desenvolupament professional del professorat. Condicions socials del treball docent. Models de formació del professorat i estils docents. La situació actual de la professió.

6. Orientació i tutoria.

L'orientació i la tutoria com dimensions de la funció docent. Normativa reguladora. El departament d'orientació. Les funcions del tutor. El pla d'orientació. El pla d'acció tutorial.

7. Atenció a la diversitat.

Marc conceptual: necessitats educatives especials i de suport educatiu. Normativa reguladora. Mesures i programes d'atenció a la diversitat. El pla d'atenció a la diversitat.

8. L'educació per a la ciutadania.

L'educació per a la ciutadania en societats democràtiques: models teòrics, continguts i estratègies d'intervenció educativa. Normativa reguladora. Ciutadania i educació intercultural.

9. Convivència i mediació escolar.

La convivència com marc per a l'aprenentatge. Estratègies per a fomentar la convivència a l'aula i abordar problemes de disciplina. Resolució de conflictes i mediació escolar. Normativa reguladora. El pla de prevenció de la violència i promoció de la convivència (PREVI).

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	64,00	100
Elaboració de treballs en grup	29,00	0
Elaboració de treballs individuals	26,00	0
Estudi i treball autònom	29,00	0
Lectures de material complementari	26,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	26,00	0
TOTAL	200,00	

METODOLOGIA DOCENT

En funció de les competències, dels objectius d'aprenentatge i dels continguts s'utilitzaran diversos mètodes: metodologia expositiva, treball cooperatiu, discussió en grup, comentari de text, activitats pràctiques i d'aplicació individuals i grupals, etc. S'utilitzarà una metodologia participativa i dinàmica amb la finalitat de promoure la implicació i la participació de les alumnes i els alumnes en les classes, incloent explicacions del professorat per a clarificar els pressupostos teòrics. S'usarà el debat quan escaigui i es desenvoluparan treballs pràctics, exposicions i projectes de diversa índole relacionats amb la professió docent i amb la temàtica de l'assignatura.

AVALUACIÓ

Primera convocatòria

L'avaluació de l'adquisició de les competències per part de l'alumnat es realitzarà combinant diferents tipus d'informacions, vinculades a les diferents activitats que els alumnes desenvoluparan en el mòdul. Els procediments d'avaluació seran:

- Examen, que consistirà en la realització d'una prova oral i/o escrita (50% de la qualificació).
- Treballs i activitats realitzats per l'estudiant (50% de la qualificació), que poden consistir en:

Activitats individuals

Activitats de grup

Exposicions dels alumnes

Altres activitats

(*) Per a superar la matèria serà necessari aprovar cadascun dels dos components, a) i b).

Segona convocatòria

Els alumnes que hagen assistit a classe i realitzat les corresponents

activitats tindran el mateix sistema d'avaluació establert per a la primera convocatòria. Els alumnes que no hagen realitzat les activitats de classe tindran una prova final escrita, la qual consistirà a realitzar un examen sobre qüestions referides al programa de l'assignatura (continguts teòrics i pràctics explicats pel professorat i lectures i activitats realitzades per l'alumnat en relació amb els temes del programa).

El valor de la prova serà un 60% de la qualificació final.

Criteris generals d'avaluació:

- Assistència a les sessions teòrico-pràctiques, seminaris i activitats conjuntes.
- Participació activa, compromís i interès
- Domini de la terminologia específica i precisió conceptual
- Capacitat d'exposició ordenada, sistemàtica i documentada dels continguts de la disciplina
- Elaboració personal, crítica i fonamentada de l'aprenentatge
- Correcció gramatical i sintàctica en l'expressió
- Compliment dels terminis que es fixen durant l'assignatura per al lliurament de treballs

El plagi o l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial podrà ser sancionat d'acord amb l'article 15 del reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València.

La normativa del màster determina el seu caràcter presencial, per la qual cosa és obligatòria l'assistència a les classes i altres activitats lectives que es programen en aquesta matèria. En la qualificació final de les dues convocatòries anuals de l'assignatura es valorarà especialment aquest aspecte.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- APARISI i ROMERO, J.A. (2018). El currículum en Educación Secundaria. En B. Gargallo y J.A. Aparisi (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Valencia: Tirant lo Blanch.
- MARÍN SUELVE, D; BLASCO ROYO, R. y BLASCO ROYO, C.E. (2018): La organización, dirección y participación en los IES. En B. Gargallo y J.A. Aparisi (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Valencia: Tirant lo Blanch.
- BLASCO CALVO, P. y PÉREZ BOULLOSA, A. (2018). Acción tutorial y orientación en Educación Secundaria. En B. Gargallo y J.A. Aparisi (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Valencia: Tirant lo Blanch.
- BLASCO CALVO, P. y PÉREZ CARBONELL, A. (2018). Atención a la diversidad en Educación Secundaria. En B. Gargallo y J.A. Aparisi (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Valencia: Tirant lo Blanch.
- CRUZ OROZCO, J.J. (2018): El sistema educativo español. En B. Gargallo y J.A. Aparisi (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Valencia: Tirant lo Blanch.
- GARGALLO, B. (2018). El proceso educativo. En B. Gargallo y J.A. Aparisi (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Valencia: Tirant lo Blanch.
- JARDÓN GINER, P. (2018). La profesión docente. En B. Gargallo y J.A. Aparisi (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Valencia: Tirant lo Blanch.
- PÉREZ PÉREZ, C. (2018). Educación para la ciudadanía. En B. Gargallo y J.A. Aparisi (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Valencia: Tirant lo Blanch.
- SÀNCHEZ I PERIS, F. J. y GARCÍA RAGA, L. (2018). Convivencia y mediación escolar. En B. Gargallo y J.A. Aparisi (Coords) (2018). Procesos y contextos educativos. Máster en profesor/a de Educación Secundaria. Valencia: Tirant lo Blanch.
- RIZVI, F. y LINGARD, B. (2013). Políticas educativas en un mundo globalizado. Madrid: Morata
- PÉREZ-PÉREZ, C. y ASENSI CROS, C. (2021). Cómo crear un clima de aula positivo. Bilbao. Desclée de Brouwer.